

Dagvlinderwaarnemingen Balgoijse Wetering (west) 2016

Kleine vos

**Hans Hollander
5 november 2016
Rapport 34**

ir. Hans Hollander
Oudelaan 2005
6605 SC Wijchen
06 -37384467
hanshollander@xmsnet.nl

Overige publicaties:

- 1 Hollander, H., 2005. Broedvogelinventarisatie Scoutingterrein St. Walrick – Heumen 2005.
- 2 Hollander, H., 2006. Vleermuiswaarnemingen op een terreinbezoek in het Hernense Bos op 16 mei 2006.
- 3 Hollander, H., 2006. Vleermuiswaarnemingen Vennengebied mei 2006.
- 4 Hollander, H., 2007. Broedvogelinventarisatie Vormersbos – Wijchen 2006.
- 5 Hollander, H., 2008. Broedvogelinventarisatie Oosterpark 2008.
- 6 Hollander, H., 2008. Broedvogelinventarisatie Wijchens Meer-westplas 2008.
- 7 Hollander, H., 2009. Broedvogelinventarisaties Vormersbos – Wijchen 2006 en 2009
- 8 Hollander, H., 2009. Inventarisatie Balgoijse Wetering, Wijchen 2009 en overige faunistische waarnemingen in de periode 2004-2009.
- 9 Hollander, H., 2009. Monitoring konijnen in Zuidwest-Wijchen in 2007 en 2008.
- 10 Hollander, H., 2009. Vogelmonitoring Vormerse Plas, Wijchen in 2008 en 2009.
- 11 Hollander, H., 2010. Broedvogelinventarisatie Balgoijse Wetering, Wijchen 2010 – westelijk deel.
- 12 Hollander, H., 2010. Dagvlinderinventarisatie Vormersbos - Wijchen 2010 + voorkomende plantensoorten.
- 13 Hollander, H., 2010. Zoogdierwaarnemingen in en om Wijchen 2004 – 2010.
- 14 Hollander, H., 2011. Broedvogelinventarisatie Alvernese Heide, Wijchen 2011.
- 15 Hollander, H., 2011. Broedvogelinventarisatie Loonse Waard, Wijchen 2011.
- 16 Hollander, H., 2011. Roodborsttapuiten in het agrarisch gebied rond Wijchen in 2011.
- 17 Hollander, H., 2011. Zoogdierwaarnemingen in en om Wijchen in 2011.
- 18 Hollander, H., 2012. Resultaten van vijf jaar Meetnet Urbane Soorten in Wijchen-Zuid (2007-2012).
- 19 Hollander, H., 2012. Monitoring natuurgebied Kerkeveld, 2012.
- 20 Hollander, H., 2012. Monitoring Wijchens Meer-west, Wijchen, 2012
- 21 Hollander, H., 2012. Roodborsttapuiten rond Wijchen in 2012.
- 22 Hollander, H., 2013. Zoogdierwaarnemingen in en om Wijchen in 2012.
- 23 Hollander, H., 2013. Monitoring Natuurgebied Kerkeveld, Wijchen, 2013.
- 24 Hollander, H., 2013. Broedvogels en planten in het Personenbos (Beuningen) 2013.
- 25 Hollander, H., 2013. Flora en fauna van het Vormersbos in Wijchen (2013): broedvogels, planten, dagvlinders en zoogdieren. Wijchen, 2013.
- 26 Hollander, H., 2013. Monitoring Wijchens Meer-west, Wijchen, 2013.
- 27 Hollander, H., 2013. Roodborsttapuiten rond Wijchen in 2013.
- 28 Hollander, H., 2013. Zoogdierwaarnemingen in en om Wijchen in 2013.
- 29 Hollander, H., 2014. Dagvlinderwaarnemingen in en om Wijchen 2004 t/m 2013.
- 30 Hollander, H., 2014. Reisverslag Indonesië. Sumatra – Java – Bali. Waarnemingen van zoogdieren en vogels 14 juli t/m 6 augustus 2014.
- 31 Hollander, H., 2014. Voorkomen en zang- en roepactiviteit van boomklever en boomkruiper. Wijchen, januari t/m augustus 2014.
- 32 Hollander, H., 2014. Eekhoornonderzoek Overasseltse en Hatertse Vennen augustus 2013 t/m april 2014.
- 33 Hollander, H., 2016. Inventarisatie Alvernese Heide, Wijchen, 2016. Broedvogels, zoogdieren, dagvlinders, amfibieën en reptielen, planten.
- 34 Hollander, H., 2016. Dagvlinderwaarnemingen Balgoijse Wetering (west) 2016.

Inhoud

INHOUD	3
1 INLEIDING	4
1.1 DOELSTELLING	4
1.2 UITVOERING	4
1.3 LEESWIJZER	4
2 GEBIEDSBESCHRIJVING	5
2.1 BALGOIJSE WETERING	5
2.2 BEGRENZING ONDERZOEKSGBIED	5
3 RESULTATEN	8
3.1 WAARNEMINGEN PER SOORT PER DATUM	8
3.2 WAARNEMINGEN IN DE TIJD	8
4 SOORTBESPREKINGEN	10
4.1 ATALANTA	10
4.2 BONT ZANDOOGJE	11
4.3 BOOMBLAUWTJE	12
4.4 BRUIN ZANDOOGJE	13
4.5 CITROENVLINDER	14
4.6 DAGPAUWOOG	15
4.7 EIKENPAGE	16
4.8 GROOT KOOLWITJE	17
4.9 ICARUSBLAUWTJE	18
4.10 KLEIN GEADERD WITJE	19
4.11 KLEIN KOOLWITJE	20
4.12 KLEINE VOS	21
4.13 KLEINE VUURVLINDER	22
4.14 LANDKAARTJE	23
4.15 ORANJE ZANDOOGJE	24
4.16 ORANJETIPJE	25

1 Inleiding

1.1 Doelstelling

Aan dit rapport ligt geen gerichte inventarisatie ten grondslag. In 2016 zijn delen van de Balgoyse Wetering, ten zuiden van Wijchen, tussen 1 april en 30 september bezocht om o.a. dagvlinders te zoeken. In dit rapport zijn waarnemingen van 16 verschillende dagen in 2016 achteraf samengevat. Er zijn 16 soorten dagvlinders waargenomen, met in totaal 388 individuen. Dit rapport beoogt hoofdzakelijk een beeld te schetsen van de in 2016 in het gebied waargenomen dagvlinders in het gebied en de globale verspreiding van de afzonderlijke soorten. Het betreft derhalve uitsluitend ‘losse waarnemingen’.

1.2 Uitvoering

De bezoeken vonden hoofdzakelijk te voet plaats, soms per fiets. Langs de Balgoyse Wetering loopt vanaf de Drutenseweg ter hoogte van de afslag naar de Loonse Waard een voetpad, dat doodloopt tegen een bosje. Ten zuiden van de wetering bevindt zich hier een heggegebied met tussenliggend open grasland. In het centrale deel van het gebied loopt een boerenpad zuidwaarts richting de Drutenseweg. Deze route is diverse malen belopen.

Vanaf de afslag Loonse Waard vanaf de Drutenseweg zijn de terreinen langs de wetering tot de Maasbandijk (sluis) ook te voet afgezocht op dagvlinders.

De waarnemingen zijn ingevoerd in ObsMapp en geupload naar waarneming.nl. De waarnemingen zijn vanuit waarneming.nl geëxporteerd om verspreidingskaartjes te maken.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een korte gebiedsbeschrijving en een beschrijving van de methode. Hoofdstuk 3 geeft het overzicht van de waarnemingen in 2016. In hoofdstuk 4 is een bespreking van de afzonderlijke soorten opgenomen. Per soort zijn kaartjes met de waarnemingen in 2016 opgenomen en kort besproken. Hoofdstuk 5 geeft enkele conclusies. Alle foto's in dit rapport zijn van de auteur.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Balgoijse Wetering

De Balgoijse Wetering is een wetering tussen Wijchen en Balgoij, ten zuiden van Wijchen. De ligging van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 1. De Balgoijse Wetering komt via een sluis ter hoogte van de haven uit in de Loonse Waard, een voormalige zandafgraving die in open verbinding staat met de Maas. De wetering zelf komt verder uit oostelijke richting. Het gebied is in eigendom van Staatsbosbeheer, de graslanden zijn deels verpacht.

Figuur 1. Ligging Alvernese Heide ten oosten van Wijchen (rode ovaal; rode markering is Alverna).

2.2 Begrenzing onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Het omvat een deel ten zuiden van de Balgoijse Wetering en ten noorden van de Drutenseweg en een deel ten zuiden van de Drutenseweg waar de Balgoijse Wetering doorheen loopt.

Langs de Balgoijse Wetering loopt vanaf de Drutenseweg ter hoogte van de afslag naar de Loonse Waard een voetpad, dat doodloopt tegen een bosje. Ten zuiden van de wetering bevindt zich hier een heggegebied met tussenliggend open grasland. Langs de oostrand van het onderzoeksgebied loopt een boerenpad zuidwaarts richting de Drutenseweg. Ook de noordelijke berm van de Drutenseweg valt binnen het onderzoeksgebied. Het grasland ten zuiden van de poel en de akker ten zuiden van het heggegebied zijn niet belopen.

Het deel direct zuid van de Drutenseweg west van de Wetering is natuurontwikkelingsgebied; afgegraven, ingezaaid en deels beplant met jonge boompjes. Het deel zuid van de wetering en oost van de Van Cittersweg is deels zandafgraving en deels bos; langs de sloot die het

graslandgebied begrensd loopt een voetpad dat ook is belopen. Het deel west van de van Cittersweg is deels bos en deels (dijk)grasland.

Figuur 2. Begrenzing onderzoeksgebied. Letters a, b, c zie foto's hieronder.

Onderstaande foto's laten een aantal delen van het onderzoeksgebied zien ten noorden van de Drutenseweg. De letters bij de foto's, a, b en c, zijn weergegeven in figuur 2.

a. Pad langs de Balgoijse Wetering (links) tussen riet (links) houtwal rechts.

b. Grasland tussen 2 meest westelijke heggen, oostzijde poel.

c. Meest oostelijke grasland in het onderzoeksgebied met bovenin het bosje langs de Balgoyse Wetering.

3 Resultaten

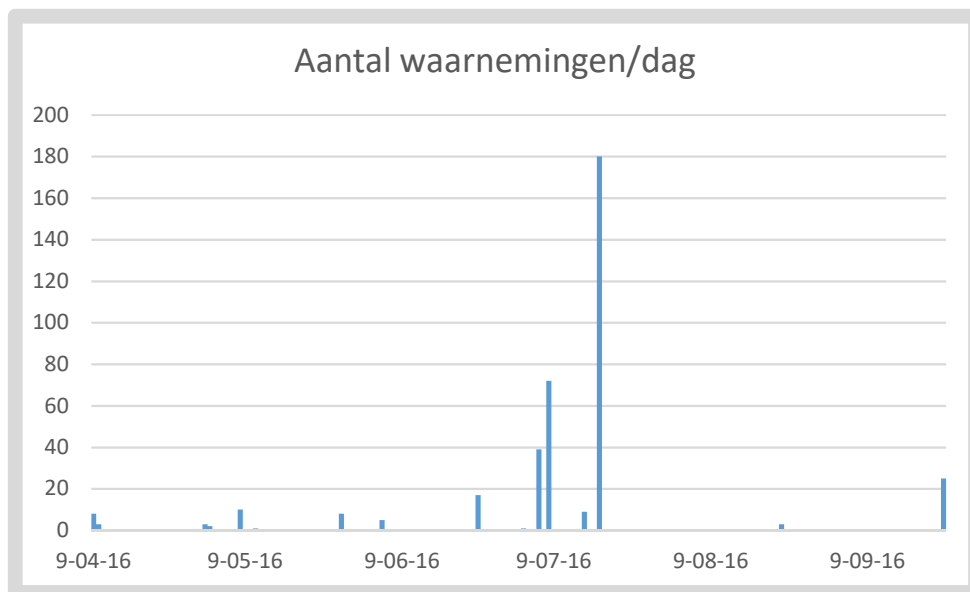
3.1 Waarnemingen per soort per datum

In tabel 1 zijn de waarnemingen per soort per datum genoteerd. Er zijn 16 soorten waargenomen. De meeste waarnemingen zijn gedaan van klein geaderd witje (119), daarna van bont zandoogje (100). Andere algemene soorten zijn klein koolwitje (57) en bruin zandoogje (27). In kleinere aantallen zijn landkaartje (18), boomblauwtje (16) en groot koolwitje (11) gezien. Van de overige 9 soorten zijn minder dan 10 waarnemingen gedaan.

Soort	9-04-16	10-04-16	1-05-16	2-05-16	8-05-16	11-05-16	28-05-16	5-06-16	24-06-16	3-07-16	6-07-16	8-07-16	15-07-16	18-07-16	23-08-16	24-09-16	30-09-16	Totaal
Atalanta													2		3			5
Bont zandoogje	1			1	2	1					2	31		43	1	16	2	100
Boomblauwtje												4	1	11				16
Bruin zandoogje									6	1	2	4		14				27
Citroenvlinder	2	1	1	1			1	2										8
Dagpauwoog	2	1										2	1	5				11
Eikenpage												1						1
Groot koolwitje					2						2	2		3		2		11
Icarusblauwtje							2	2							1			5
Klein geaderd witje		1	1		2				8		23	25	7	49		3		119
Klein koolwitje	1				2		4	1	3		8	3		34		1		57
Kleine vos	2										1							3
Kleine vuurvlinder							1								1			2
Landkaartje											1			17				18
Oranje zandoogje														2				2
Oranjetipje			1		2													3
Waarnemingen/dag	8	3	3	2	10	1	8	5	17	1	39	72	9	180	3	25	2	388
Soorten/dag	5	3	3	2	5	1	4	3	3	1	7	8	3	10	3	5	1	

3.2 Waarnemingen in de tijd

Figuur 3 laat het aantal waarnemingen zien per datum tussen 1 april en 1 oktober, in grafiek. De meeste waarnemingen zijn gedaan in juli.

Figuur 3. Aantal waarnemingen van dagvlinders per bezoek tussen 1 april en 1 oktober 2016.

4 Soortbesprekingen

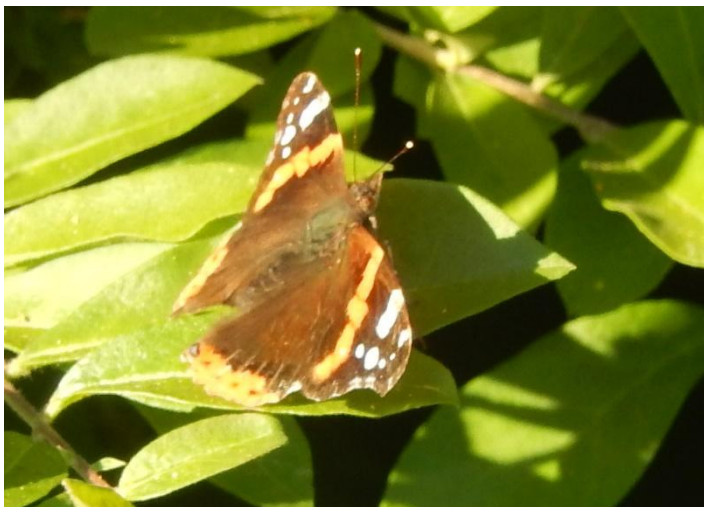
Bij de soortbesprekingen is per soort het verloop in het seizoen besproken en de verspreiding in het gebied. Tussen haakjes staan het aantal individuen per maand. Het aantal stippen op een verspreidingskaart, die soms meer individuen betreffen, kan uiteraard minder zijn dan het totaal aantal individuen.

4.1 *Atalanta*

Uitsluitend waargenomen in juli (2) en september (3). De soort is vooral gezien langs het boerenpad aan de oostkant van het onderzoeksgebied, daarnaast 1 maal langs de sloot in het deel ten zuiden van de Drutenseweg (figuur 4).

Figuur 4. Waarnemingen atalanta in 2016.

Atalanta.

4.2 Bont zandoogje

Na klein geaderd witje, de meest algemene soort in het gebied. De verdeling van het aantal individuen per maand is april 1, mei 4, juni 0, juli 76, augustus 1 en september 18. Het aantal bezoeken in juni en augustus was echter gering.

De soort is vrijwel overal waargenomen waar sprake is van opgaande begroeiing met bomen en struiken, dus vooral ook langs heggen en houtwallen. Twee waarnemingen zijn gedaan langs een boomgroep langs de Drutenseweg; daarnaast bijna 10 langs de sloot in het zuidelijk deel van het onderzoeksgebied (figuur 5).

Figuur 5. Waarnemingen bont zandoogje in 2016.

Bont zandoogje

4.3 Boomblauwtje

Het boomblauwtje (16 individuen) is uitsluitend in juli waargenomen langs heggen en houtwallen in het noordelijk deel van het onderzoeksgebied en langs het boerenpad aan de oostrand van het onderzoeksgebied (figuur 6).

Figuur 6. Waarnemingen boomblauwtje in 2016.

Boomblauwtje.

4.4 Bruin zandoogje

Bruin zandoogje is waargenomen in juni (6 individuen) en juli (21 individuen). De locaties van de waarnemingen zijn de graslandjes in het heggegebied, de bermen van de Drutenseweg, de akkerrand langs het boerenpad, de natuurontwikkelingsgebiedjes ten zuiden van de Drutenseweg en het dijkgrasland ter hoogte van de haven bij de Loonse Waard (figuur 7). In de figuur zijn ook waarnemingen te zien meer noordwestelijk in de berm van de Drutenseweg, maar deze vallen buiten het onderzoeksgebied en zijn dus niet meegenomen in tabel 1.

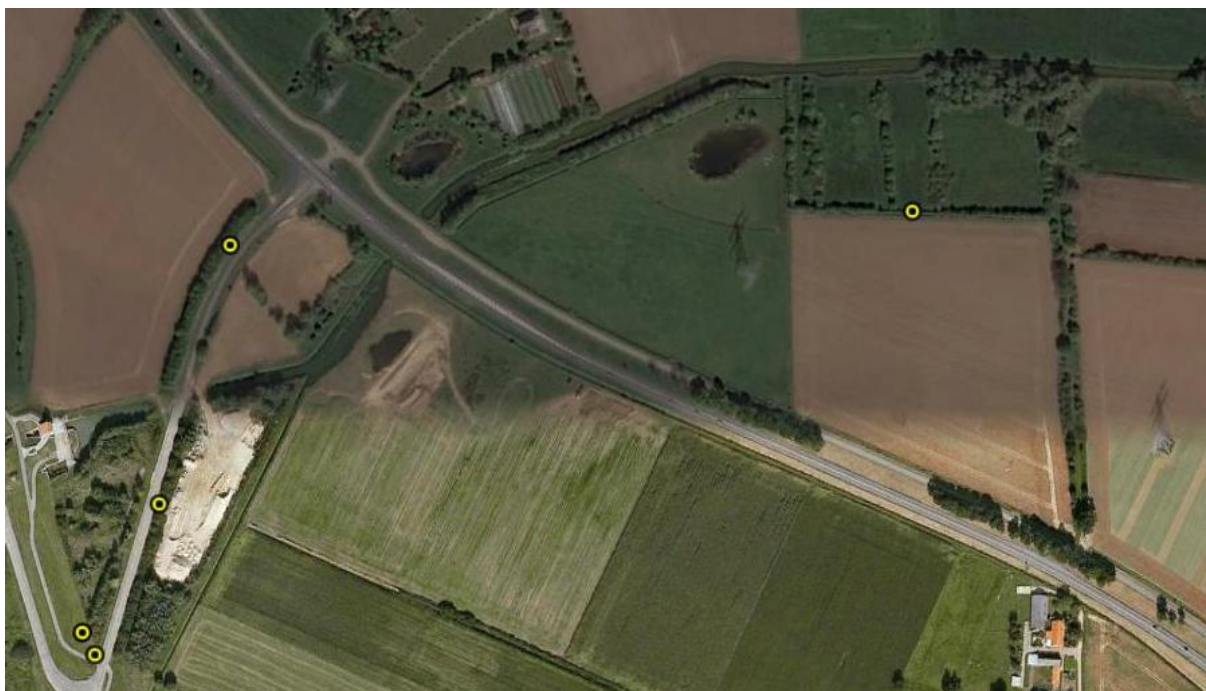
Figuur 7. Waarnemingen bruin zandoogje in 2016.

Bruin zandoogje.

4.5 Citroenvlinder

Citroenvlinders zijn waargenomen in april (3), mei (3) en juni (2). De waarnemingen zijn verspreid door het gebied, maar vooral ten zuiden van de Drutenseweg (figuur 8).

Figuur 8. Waarnemingen citroenvlinder in 2016.

Citroenvlinder.

4.6 *Dagpauwoog*

Van deze soort 3 waarnemingen in april en 8 in juli. De waarnemingen zijn verspreid over het gebied gedaan (figuur 9).

Figuur 9. Waarnemingen dagpauwoog in 2016.

Dagpauwoog.

4.7 Eikenpage

Van deze soort één waarneming op 8 juli langs het boerenpad, dicht bij de entree vanaf de Drutenseweg (figuur 10).

Figuur 10. Waarnemingen eikenpage in 2016.

4.8 *Groot koolwitje*

Groot koolwitje is in mei waargenomen (2 individuen), juli (7) en september (2), verspreid over het gebied, maar met name in het heggengebied ten noorden van de Drutenseweg (figuur 11).

Figuur 11. Waarnemingen groot koolwitje in 2016.

4.9 *Icarusblauwtje*

Het icarusblauwtje is waargenomen in mei (2), juni (2) en augustus (1). Twee dieren werden gezien in het natuurontwikkelingsgebiedje ten zuiden van de Drutenseweg en ook twee op de Maasbandijk. Eén exemplaar in augustus werd gezien langs de Balgoyse wetering ten noorden van de poel (figuur 12).

Figuur 12. Waarnemingen icarusblauwtje in 2016.

Icarusblauwtje.

4.10 Klein geaderd witje

Dit is de meest waargenomen soort met 119 individuen, in elke maand en vrijwel overal in het gebied (figuur 13).

Figuur 13. Waarnemingen klein geaderd witje in 2016.

Klein geaderd witje.

4.11 Klein koolwitje

Ook klein koolwitje is maandelijks waargenomen, verspreid over het hele gebied, maar in lagere aantallen dan klein geaderd witje (figuur 14).

Figuur 14. Waarnemingen klein koolwitje in 2016.

4.12 Kleine vos

Van de kleine vos slechts 3 waarnemingen, 2 in april en 1 in juni (figuur 15).

Figuur 15. Waarnemingen kleine vos in 2016.

Foto zie voorpagina.

4.13 *Kleine vuurvliinder*

Op 23 mei werd een kleine vuurvliinder waargenomen op het natuurontwikkelingssterrein ten zuiden van de Drutenseweg en op 23 augustus één langs de Balgooyse Wetering ten noorden van de poel (figuur 16).

Figuur 16. Waarnemingen kleine vuurvliinder in 2016.

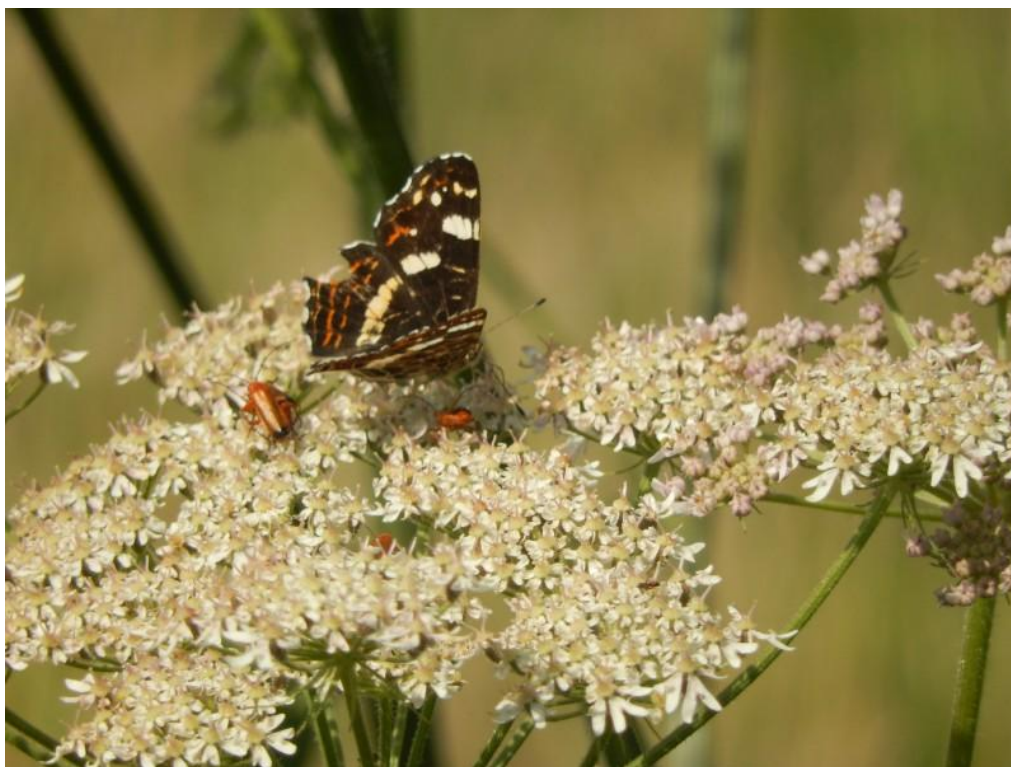
Kleine vuurvliinder.

4.14 Landkaartje

Begin juni 1 exemplaar, maar op 18 juli wel 17 exemplaren (derde generatie?). De waarnemingen zijn gedaan in het heggengebiedje, langs het boerenpad aan de oostrand van het onderzoeksgebied en langs de sloot ten zuiden van de Drutenseweg (figuur 17).

Figuur 17. Waarnemingen landkaartje in 2016.

Landkaartje.

4.15 Oranje zandoogje

Van het oranje zandoogje zijn uitsluitend waarnemingen gedaan in juli, langs de Van Cittersweg (figuur 18). In de figuur staan ook waarnemingen in de berm van de Drutenseweg, maar deze vallen buiten het onderzoeksgebied.

Figuur 18. Waarnemingen oranje zandoogje in 2016.

Oranje zandoogje.

4.16 Oranjetipje

Twee keer waargenomen, uitsluitend in mei. Eén maal langs de Van Cittersweg en tweemaal langs de houtwal langs de Balgooyse Wetering in het noordelijk deel van het onderzoeksgebied (figuur 19).

Figuur 19. Waarnemingen oranjetipje in 2016.